

Jelentés az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma által támogatott Szögi László – Varga Júlia: Magyarországi diákok francia, belga, román, szerb és orosz egyetemeken 1526-1919 című kiadvány elkészítéséről

Az ELTE Levéltárában két évtizede folytatott peregrináció történeti kutatás elérkezett a befejezéshez. A „Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban” című sorozat keretében eddig 23 kötet jelent meg, az első kivételével mind az NKA levéltári, majd közgyűjteményi kollégiumának támogatásával. A sorozatban Európa valamennyi, magyar szempontból fontos egyetemén összegyűjtöttük, majd adattár formájában kiadtuk az adott egyetemekre beiratkozó valamennyi, a történelmi Magyarországon született egyetemi hallgató személyi és tanulmányi adatait az 1526-1919 közötti időszakból.

Az utolsó, még nem publikált adattár a francia, belga, román és szerb egyetemeken tanult magyarországi diákok adatait tartalmazza és néhány adatot közöltünk az orosz, illetve a török egyetemekre beiratkozott kevés magyar diákról. E csoport kétségtelenül sajátos és összevonásának oka, hogy a román és szerb egyetemi rendszer szinte teljesen a francia mintát vette át, tehát helyes, ha az adatokat együtt közöljük, másrészt e kisebb országok peregrinusai nem töltenének meg egy önálló kötetet. A francia típusú egyetemi rendszerek az eddig feltárt régióktól teljesen eltérnek, főleg az egyetemi források tekintetében. 1793-ban az összes francia egyetemet bezárták és a napóleoni reform 1810-től egy teljesen új szisztémát vezetett be. A lényeg az, hogy egészen az 1890-es évekig Franciaországban nincsenek egyetemi anyakönyvek, csak vizsgajegyzékek, amikből a hallgatók származási helye nem derül ki. 1890 után hallgatói katonákat kezdtek vezetni, amelyek részben megmaradtak, de kutatásuk elképesztően nehézkes és időigényes. E korszakból helyszíni kutatást végeztünk a Sorbonne levéltári anyagában, valamint a Montpellieri Egyetemen, de valamennyi francia egyetem anyagát természetesen nem tudtuk áttekinteni, de erre nincs is szükség, mert Párizson kívül alig jutottak el magyarországi diákok máshová. A belga egyetemi levéltárakban mind kutattunk. Átnéztük a bukaresti, a iasi és a belgrádi egyetemek megmaradt hallgatói nyilvántartásait, legalábbis, amihez hozzájuthattunk. Ennek eredményeként a következő adatok állnak rendelkezésünkre:

Magyarországi diákok a felsorolt országok egyetemein

Egyetemek	1526-1800	1801-1919	Összes beiratkozó
Francia egyetemek	23	749	772
Egyetemek a mai Belgium területén	10	124	134
Román egyetemek	-	382	382
Szerb egyetem	-	28	28
Orosz egyetemek	3	2	5
Török egyetem	-	1	1
Összesen	36	1286	1322

Az adataink 18 francia, 8 belga, 2 román, 1 szerb, 3 orosz és 1 török egyetemről származnak

A kötetet a „**Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban**” című sorozatunk **utolsó, 24. köteteként** jelentettük meg A kötet terjedelme 172 oldal. B/5-ös méretben. A könyvet 300 példányban, kemény borítóval jelentettük meg, mint a korábbi köteteket. A kötethez egy

bevezető tanulmány készült, tartalmazza az adattárat egyetemenként időrendben, a névmutatót és a születési helyek mutatóját A pályázati támogatást kizárólag a nyomdai költségek fedezésére fordítottuk

Budapest, 2018. április 1.

Dr. Marga Júlia

főlevéltáros